

Opetustaidon arviointi

Opetustaito arvioidaan Helsingin yliopistossa opetus- ja tutkimustehtäviä täytettäessä ja dosentin arvoa haettaessa. Opetustaito arvioidaan kokonaisuutena, jonka osa-alueet ovat pedagoginen koulutus ja opetusajattelu, opetuskokemus ja opetuksen kehittäminen, opinnäytetöiden ohjauskokemus, taito tuottaa oppimateriaalia, muut opetusansiot ja opetusnäyte. Arviointiasteikko on 5-portainen, jossa keskimäinen taso on ”hyvä” (tutkinto- ja oikeusturvajohtosäännön §37). Opetustaidon arviointi perustuu Helsingin yliopiston johtosääntöön.

Arviointimatriisissa on kuvattu kunkin osa-alueen vaatimukset. Kullekin opetustaidon osa-alueelle annetaan arvosana matriisin mukaisesti. Opetustaidon kokonaisarvosana ei välttämättä ole arvioitavien osa-alueiden matemaattinen keskiarvo, vaan eri osa-alueet voivat kompensoida toisiaan tai painottua eri tavoin esimerkiksi suhteessa täytettävään tehtävään ja sen vaatimuksiin.

Opetusnäytteellä on erillinen arviointimatriisi. Opetusnäytteen kokonaisarvosana ei välttämättä ole arvioitavien osa-alueiden matemaattinen keskiarvo, vaan eri osa-alueet voivat kompensoida toisiaan. Opetusnäytteen arvosana on osa kokonaisarviointia.

Helsingin yliopiston johtosäännön mukaisesti opetustaidon vähimmäisvaatimukset vaihtelevat eri tehtävissä. Tämä huomioidaan arvioitaessa opetustaitoa ja sen riittävyttä suhteessa täytettävään tehtävään.

OPETUST AidON ARVIOINTIMATRIISI

Arviointi	Välttävä	Tyydyttävä	Hyvä	Kiitettävä	Erinomainen
Opetustaidon osa-alue 1. Pedagoginen koulutus ja opetusajattelu - pedagoginen ajattelu ja sen kehittäminen - yliopistopedagogiikan opinnot tai opettajan pedagogiset opinnot - muut pedagogisesti relevantit opinnot ja kurssit	- vähän tai ei lainkaan oman pedagogisen ajattelun kuvausta - erittäin vähän tai ei lainkaan pedagogisia opintoja	- pedagogisen ajattelun kuvaus on niukkaa - noin 5 op yliopistopedagogiikan tai muita pedagogisesti relevantteja opintoja ja kursseja	- pedagogisen ajattelun kuvaus on perusteltua ja osoittaa ymmärrystä laadukkaana ja tutkimukseen perustuvan linjakkaan opetuksen perusteista - noin 10 op yliopisto-pedagogiikan tai muita pedagogisesti relevantteja opintoja ja kursseja	- pedagogisen ajattelun kuvaus on selkeää, perusteltua, osoittaa ymmärrystä laadukkaasta ja tutkimukseen perustuvasta linjakkaasta opetuksesta sekä näyttöä tämän soveltamisesta - noin 25 op yliopisto-pedagogiikan tai muita pedagogisesti relevantteja opintoja ja kursseja	- pedagogisen ajattelun kuvaus on jäsentynyttä, perusteltua, osoittaa ymmärrystä laadukkaasta ja tutkimukseen perustuvasta linjakkaasta opetuksesta sekä monipuolista näyttöä tämän soveltamisesta - noin 60 op yliopisto-pedagogiikan tai muita pedagogisesti relevantteja opintoja ja kursseja
2. Opetuskokemus ja opetuksen kehittäminen - opetuskokemuksen laajuus ja monipuolisuus yliopistokoulutuksen eri tasoilla (kandi, maisteri- ja tohtorikoulutus) - erilaisten opetusmenetelmien ja -teknologioiden hyödyntäminen sekä kehittäminen - vastuuopettajana toimiminen ja opetuskokemuksen määrä - tehtävän kannalta muu relevantti opetuskokemus - opetuksen ja arvioinnin	- vähän tai ei lainkaan opetuskokemusta - niukasti kokemusta luennoitsijana toimisesta tai avustavista opetustehtävistä - vähän tai ei lainkaan näyttöä opetuksen ja arvioinnin kehittämisestä	- yksipuolista opetuskokemusta esim. luentojen tai vastaavien alustusten pitämisestä tai harjoitusten ohjaamisesta kandi-, maisteri- tai tohtorikoulutuksessa - jonkin verran näyttöä vastuuopettajana toimimista tai itsenäisesti opetettuja kursseja - jonkin verran näyttöä opetuksen ja arvioinnin kehittämisestä ja palautteen hyödyntämisestä kurssien kehittämisessä	- kohtalaisesti opetuskokemusta yliopistopetuksen eri tasoilta - kohtalaisesti näyttöä vastuuopettajana toimimisesta tai itsenäisesti opetetuista kursseista - kohtalaisesti näyttöä opetuksen ja arvioinnin kehittämisestä ja palautteen hyödyntämisestä kurssien kehittämisessä.	- monipuolista opetuskokemusta yliopistopetuksen eri tasoilta - näyttöä useiden kurssien vastuuopettajana toimimisesta tai useita itsenäisesti suunniteltuja ja toteutettuja kursseja. - runsaasti näyttöä aktiivisesta opetuksen ja arvioinnin kehittämisestä sekä palautteen hyödyntämisestä kurssien kehittämisessä	- runsaasti monipuolista opetuskokemusta yliopistopetuksen eri tasoilta - näyttöä lukuisten kurssien vastuuopettajana toimimisesta tai suuri määrä itsenäisesti suunniteltuja ja toteutettuja kursseja - runsaasti näyttöä aktiivisesta ja pitkäjänteisestä opetuksen ja arvioinnin kehittämisestä sekä monipuolisesta palautteen hyödyntämisestä kurssien kehittämisessä

Arviointi	Välttävä	Tyydyttävä	Hyvä	Kiitettävä	Erinomainen
Opetustaidon osa-alue					
kehittäminen sekä vertais- ja opiskelijapalautteen hyödyntäminen kurssien kehittämisessä					
3. Opinnäytetöiden ohjauskokemus - ohjauskokemuksen laajuus ja monipuolisuus (kandidaatin tutkielmien, pro gradu-/maisteritutkielmien ja väitöskirjojen ja seminaarien ohjaus sekä erittely eri ohjausrooleista; pää- ja sivuohjaaja, 1., 2. ohjaaja jne.) - valmistuneiden ohjaustöiden määrä	- vähän tai ei lainkaan ohjauskokemusta	- jonkin verran ohjauskokemusta ja muutamia valmistuneita opinnäytetöitä	- kohtalaisesti ohjauskokemusta ja useita valmistuneita opinnäytetöitä	- runsaasti ohjauskokemusta useiden eri tutkintotasoisten opinnäytetöiden ohjauksesta	- erittäin runsaasti ohjauskokemusta lukuisten eri tutkintotasoisten opinnäytetöiden ohjauksesta
4. Taito tuottaa oppimateriaalia - yliopistotason oppimateriaalien määrä ja laatu - digitaaliset oppimateriaalit ja -ympäristöt - materiaalien käytön laajuus ja saatavuus - tehtävän kannalta muu relevantti oppimateriaali (esim. lukiot, amk, täydennyskoulutukset jne.)	- vähän tai ei lainkaan tuotettua oppimateriaalia - yksipuolista oppimateriaalia tuotettu vain omaan käyttöön	- jonkin verran tuotettua oppimateriaalia - monipuolista oppimateriaalia tuotettu vain omaan käyttöön	- kohtalaisesti tuotettua oppimateriaalia (esim. luku oppikirjassa tai digitaalista oppimateriaalia kuten verkkoluento tms.) - näyttöä oppimateriaalien jakamisesta muiden käytettäväksi	- runsaasti tuotettua oppimateriaalia (esim. oppikirja, verkkokurssi, tai verkkoluentosarja) - näyttöä oppimateriaalien laajemmasta saatavuudesta ja/tai oppimateriaalien käytöstä muiden kursseilla	- erittäin runsaasti tuotettua oppimateriaalia (esim. oppikirjoja, verkkokursseja tai verkkoluentosarja) - näyttöä oppimateriaalien laajemmasta saatavuudesta ja/tai oppimateriaalien runsaasta käytöstä muiden kursseilla.
5. Muut opetustoimessa saavutetut ansiot - osallistuminen opetusta	- vähän tai ei lainkaan osallistumista ja näyttöä muista opetustoimessa saavutetuista ansioista	- jonkin verran osallistumista ja näyttöä muutamilla muilla opetustoimen alueilla	- kohtalaisesti osallistumista ja näyttöä usealla muulla opetustoimen alueella	- runsaasti osallistumista ja näyttöä monilla erilaisilla opetustoimen alueella saavutetuista ansioista	- erittäin runsaasti monipuolista osallistumista ja näyttöä monilla erilaisilla opetustoimen

Arviointi	Välttävä	Tyydyttävä	Hyvä	Kiitettävä	Erinomainen
Opetustaidon osa-alue ohjaavien asiakirjojen laadintaan (mm. opetussuunnitelmat, opiskelijavalinnat) - koulutusohjelman johtajuus, johtoryhmän jäsenyys yliopistokoulutuksen eri tasoilla (kandi-, maisteri- ja tohtoriohjelmat) - opetukseen liittyvät asiantuntijatehtävät (mm. opetustaitotoimikunta) - opetuksen kehittämishankkeisiin osallistuminen (mm. koulutusohjelman tai kansalliset ja kansainväliset työryhmät) - opetukseen liittyvä tutkimus ja julkaisut - opetukseen liittyvät kunniamaininnat ja palkinnot - kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö, esim. opettajavaihtoon osallistuminen - muut opetus- ja ohjausansiot		saavutetuista ansioista	saavutetuista ansioista		alueella saavutetuista ansioista
6. Opetusnäyte - aikaisemmat annetut opetusnäytteet - ks. opetusnäytteen arviointimatriisi					

OPETUSNÄYTTEEN ARVIOINTIMATRIISI

Opetusnäytteen arviointi perustuu käsitykseen konstruktivistisesti linjakkaasta opetuksesta, jossa osaamistavoitteet, sisällöt, opetusmenetelmät sekä arviointi ovat linjassa keskenään. Tavoitteena on tukea opiskelijoiden aktiivista ja itsenäistä tiedonrakentamis- ja oppimisprosessia (Biggs & Tang 2011, Yliopisto-opettajan käsikirja).

Arviointi	Välttävä	Tyydyttävä	Hyvä	Kiitettävä	Erinomainen
Opetusnäytteen osatekijät					
1. Osaamistavoitteet, kohderyhmä ja konteksti - osaamistavoitteiden määrittely - kohderyhmän ja kontekstin huomioiminen ja määrittely - osaamistavoitteiden linjakas toteutuminen opetusnäytteessä - opetustilanteen yhteenveto	- osaamistavoitteita ei määritellä tai ne määritellään heikosti - kohderyhmää ja kontekstia ei määritellä/huomioida tai se tehdään heikosti - osaamistavoitteet eivät toteudu linjakkaasti opetusnäytteessä tai ne toteutuvat heikosti - yhteenvetoa ei tehdä tai se toteutetaan heikosti	Arvioitavat osa-alueet toteutuvat osittain	- osaamistavoitteet määritellään - osaamistavoitteiden määrittelyssä huomioidaan asiasisältö, kohderyhmä ja konteksti - osaamistavoitteet toteutuvat linjakkaasti opetusnäytteessä - opetustilanteen yhteenveto tehdään ja se on linjassa suhteessa asetettuihin osaamistavoitteisiin	Arvioitavat osa-alueet toteutuvat erittäin hyvin	- osaamistavoitteet määritellään toimivasti ja opiskelijalähtöisesti - osaamistavoitteiden määrittelyssä huomioidaan erinomaisesti asiasisältö, kohderyhmä ja konteksti - osaamistavoitteet toteutuvat erittäin linjakkaasti opetusnäytteessä - opetustilanteen yhteenveto tehdään erinomaisesti ja se on linjassa suhteessa asetettuihin osaamistavoitteisiin
2. Asiasisällöt - opetusnäytteen aiheen ja asiasisällön vastaavuus - asiasisällön tutkimustieto ja ajankohtaisuus	- opetusnäytteen aihe ja asiasisältö eivät vastaa tai vastaavat heikosti toisiaan - asiasisältö ei perustu tai perustuu heikosti tutkimukseen eikä ole ajankohtaista	Arvioitavat osa-alueet toteutuvat osittain	- opetusnäytteen aihe ja asiasisältö vastaavat toisiaan - asiasisältö perustuu tutkimukseen ja on ajankohtaista	Arvioitavat osa-alueet toteutuvat erittäin hyvin	- opetusnäytteen aihe ja asiasisältö vastaavat erittäin linjakkaasti toisiaan - asiasisältö perustuu tutkimukseen ja on erittäin ajankohtaista

Arviointi	Välttävä	Tyydyttävä	Hyvä	Kiitettävä	Erinomainen
Opetusnäytteen osatekijät					
<ul style="list-style-type: none"> - kriittisyys ja monipuolinen argumentaatio - teorian ja käytännön välinen yhteys - hyödynnettävän tutkimustiedon sopivuus ja monipuolisuus - kohderyhmän huomioiminen sisällöllisissä valinnoissa 	<ul style="list-style-type: none"> - asiasisältöjä ei tarkastella tai tarkastellaan heikosti kriittisesti ja argumentoiden - teorian ja käytännön välinen yhteys ei tule tai tulee heikosti esille - tutkimustieto ei ole tai on heikosti aiheeseen sopivaa - kohderyhmää ei huomioida tai huomioidaan heikosti sisällöllisissä valinnoissa 		<ul style="list-style-type: none"> - teorian ja käytännön välinen yhteys tulee esille - tutkimustieto on relevanttia ja aiheeseen sopivaa ja annetun aiheen puitteissa myös omiin tutkimuksiin nojautuvaa - kohderyhmä huomioidaan sisällöllisissä valinnoissa 		<ul style="list-style-type: none"> - asiasisältöjä tarkastellaan kriittisesti ja argumentoiden - teorian ja käytännön välinen yhteys tulee esille erinomaisesti - tutkimustieto on aiheeseen sopivaa ja erittäin monipuolista - opetusnäytteen sisältö tukee erinomaisesti kohderyhmän opiskelijoiden oppimista.
3. Opetusmenetelmät ja -välineet <ul style="list-style-type: none"> - opetustilanteen organisointi osaamistavoitteet, asiasisällöt, kohderyhmä ja konteksti huomioiden - kohderyhmän motivointi - erilaisten opetusmenetelmien tarkoituksenmukainen käyttö - opetusvälineiden ja materiaalien tarkoituksenmukainen käyttö ml. 	<ul style="list-style-type: none"> - opetustilannetta ei organisoida tarkoituksenmukaisesti tai se on organisoitu heikosti osaamistavoitteet ja asiasisällöt huomioiden - kohderyhmää ei tueta tai tuetaan heikosti osallistumaan oppimistilanteeseen - opetusmenetelmien tarkoituksenmukaisessa käytössä on tilanteeseen ja sisältöön nähden selviä puutteita. 	Arvioitavat osa-alueet toteutuvat osittain	<ul style="list-style-type: none"> - opetustilanne on organisoitu tarkoituksenmukaisesti osaamistavoitteet, asiasisällöt, kohderyhmä ja konteksti huomioiden - kohderyhmää tuetaan osallistumaan oppimistilanteeseen tarkoituksenmukaisesti - opetusmenetelmiä käytetään tilanteeseen, kohderyhmään ja sisältöön nähden tarkoituksenmukaisesti 	Arvioitavat osa-alueet toteutuvat erittäin hyvin	<ul style="list-style-type: none"> - opetustilanne on organisoitu linjakkaasti ja tarkoituksenmukaisesti osaamistavoitteet, asiasisällöt, kohderyhmä ja konteksti huomioiden - kohderyhmää motivoidaan opetustilanteen seuraamiseen, aiheesta kiinnostumiseen ja osallistumiseen - opetusmenetelmät toimivat opiskelijan oppimisprosessin tukena

Arviointi	Välttävä	Tyydyttävä	Hyvä	Kiitettävä	Erinomainen
Opetusnäytteen osatekijät					
digitaalisten opetusteknologioiden hyödyntäminen	- opetusvälineitä ja -materiaalien käytössä on tilanteeseen ja sisältöön nähden selviä puutteita.		- opetusvälineitä ja -materiaaleja käytetään tilanteeseen, kohderyhmään ja sisältöön nähden tarkoituksenmukaisesti		- opetusvälineitä ja -materiaaleja käytetään tilanteeseen, kohderyhmään ja sisältöön nähden linjakkaasti ja tarkoituksenmukaisesti
4. Oppimisen arviointi - oppimisen arviointi suhteessa asetettuihin osaamistavoitteisiin (opetustilanteessa tai opetussuunnitelmassa) - kohderyhmän huomioiminen arviointiin liittyvissä ratkaisuissa (opetustilanteessa tai opetussuunnitelmassa)	- oppimisen arviointi ei toteudu tai toteutuu heikosti suhteessa asetettuihin osaamistavoitteisiin - kohderyhmää ei huomioida tai huomioidaan heikosti arviointiin liittyvissä ratkaisuissa	Arvioitavat osa-alueet toteutuvat osittain	- oppimisen arviointi on linjassa suhteessa asetettuihin osaamistavoitteisiin - oppimisen arviointi toteutetaan kohderyhmän kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla	Arvioitavat osa-alueet toteutuvat erittäin hyvin	- oppimisen arviointi on linjassa asetettujen osaamistavoitteiden ja sisältöjen kanssa sekä tukee tarkoituksenmukaisesti opiskelijan oppimisprosessia - oppimisen arviointi on monipuolista, läpinäkyvää ja kohdistuu koko oppimisprosessiin
5. Vuorovaikutus ja ajankäyttö - äänenkäyttö, puheen selkeys ja ymmärrettävyys - suullisen ja kirjallisen viestinnän johdonmukaisuus - vuorovaikutuksen laatu - ajankäyttö	- puhe ei ole selkeää ja ymmärrettävää ja äänenkäytössä on puutteita - suullinen ja kirjallinen viestintä eivät ole tai ovat heikosti linjassa keskenään - vuorovaikutusta ei ole tai se toteutuu heikosti	Arvioitavat osa-alueet toteutuvat osittain	- äänenkäyttö ja puhe ovat selkeitä sekä ymmärrettäviä ja ne tukevat toisiaan - suullinen ja kirjallinen viestintä ovat linjassa keskenään - vuorovaikutus on opetusnäytteen kannalta tarkoituksenmukaista	Arvioitavat osa-alueet toteutuvat erittäin hyvin	- äänenkäyttö ja puhe ovat selkeitä sekä ymmärrettäviä ja ne tukevat erinomaisesti toisiaan - suullinen, kirjallinen ja visuaalinen viestintä ovat linjassa ja tukevat toisiaan - vuorovaikutus tukee opiskelijan oppimisprosessia

Arviointi	Välttävä	Tyydyttävä	Hyvä	Kiitettävä	Erinomainen
Opetusnäytteen osatekijät - muut viestintää edistävät seikat	- ajankäyttö epäonnistuu		- opetusnäytteen aika ei ylity		- ajankäyttö on pedagogisesti mielekästä